

Mikael Lindnord
in Val Hudson

ARTUR

*Pes, ki je prečkal džunglo,
da bi našel dom*

Mikael Lindnord

in Val Hudson

ARTUR

*Pes, ki je prečkal džunglo,
da bi našel dom*

Prevedla Miriam Drev

UMco

Ljubljana, 2017

Mikael Lindnord in Val Hudson

ARTUR

Pes, ki je prečkal džunglo, da bi našel dom

ARTHUR

The dog who crossed the jungle to find a home

Copyright © 2016, Mikael Lindnord

© za Slovenijo in prevod: UMco d. d., 2017

Prevod: Miriam Drev

Izdajatelj in založnik: UMco, d. d.
Zbirka 'S terena'

Odgovorni urednik: dr. Samo Rugelj

Knjigo uredila: Renate Rugelj

Oblikovanje ovitka: Žiga Valetič

Fotografije: Krister Göransson

Postavitev: Aleš Cimprič

Tisk: Primitus d.o.o.

Naklada: 400 izvodov, 1. natis

Ljubljana, 2017

Brez pisnega dovoljenja založbe je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, skupaj s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki, v okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.113.6-94

LINDNORD, Mikael

Artur : pes, ki je prečkal džunglo, da bi našel dom /
Mikael Lindnord in Val Hudson ; prevedla Miriam Drev ;
[fotografije Krister Göransson]. - 1. natis. - Ljubljana : UMco,
2017. - (Zbirka S terena)

Prevod dela: Arthur

ISBN 978-961-6954-82-2

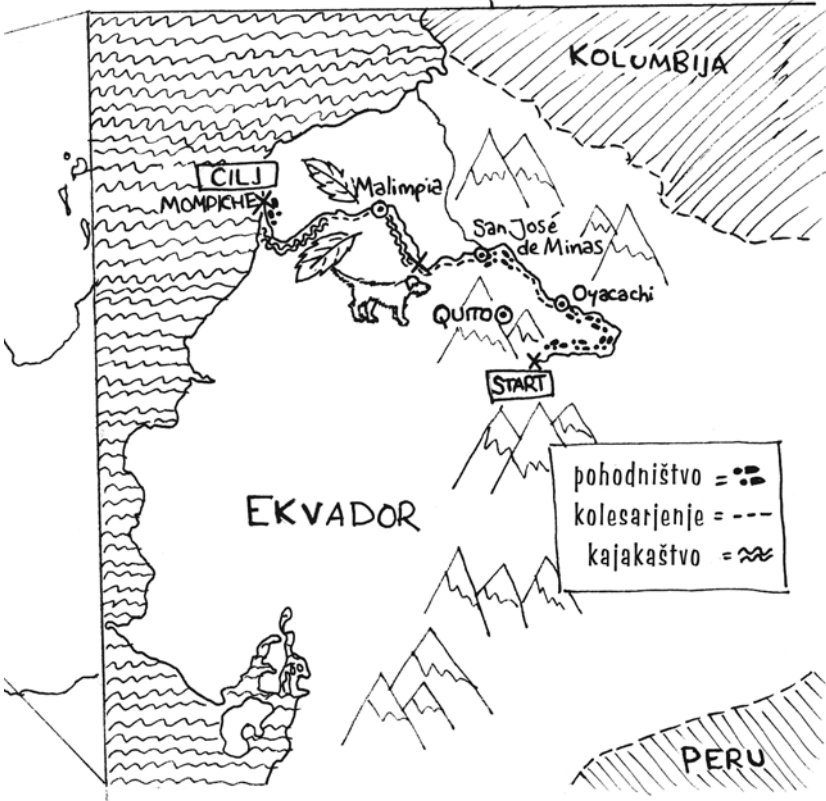
1. Hudson, Val

290252032

UMco d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
tel.: 01/ 520 18 39, e-pošta: bukla-urednistvo@umco.si, www.bukla.si

*Nikdar nisem nameraval imeti psa.
Ampak začutil sem, da imava z Arturjem nekaj skupnega.
Da sem srečal Arturja in ga nato pripeljal domov,
je najboljša stvar, kar sem jih kdaj naredil.*

Vsebina

1. Športna priložnost	11
2. Poiskati pot	25
3. Priprave na vrhunsko formo – s Peak Performance	39
4. In že so štartali!	55
5. Globok požirek iz vedra bolečine	75
6. »Mar greš tudi ti z nami?«	97
7. Naj stane, kar hoče	117
8. Plavaj, kot da ti gre za življenje	133
9. Zgaga po švedsko	149
10. Pes mešanec	165
11. Nov dom, stare rane	183
12. Svoboda ima svojo ceno	203
13. Nepomirljiv strah pred ločitvijo	223
14. Prihod domov	237
15. Dvojni zadetek	253
Epilog: Arturjeva fundacija	273
Zahvale	277

Prvo poglavje

Športna priložnost

»Ljudje, ki se ukvarjajo s pustolovskimi dirkami,*
niso pri pravi.«

Örnsköldsvik, november 2015

Pol ure manjka do polnoči, jaz pa ravno dobivam primeren zalet, da odgovorim na elektronsko pošto, ki se je že nekaj časa kopičila v mojem poštnem predalu. Samo nekaj dni še manjka do našega odhoda v Brazilijo, na Svetovno prvenstvo v pustolovskih dirkah – vsakoletni vrhunec tekmovalnih prireditev v tej športni disciplini. Na stotine zadev je treba organizirati in moja pisalna miza je preplavljena s sezname stvari, ki jih moram vzeti s sabo, stvari, ki jih moram opraviti, preden se z našo ekipo odpravimo na pot.

Zunaj tuli veter in zdaj zdaj se bo ulilo, toda v pisarni, nameščeni v zgornjem nadstropju naše hiše, je toplo. Toplo in udobno – čutiti pa je tudi zadah po mokrem psu. Nič me ne zebe v noge, a če bi me, bi jih samo kanček premaknil, in že bi bile toplo in varno spravljene pod meni tako domačim telesom našega kosmatinca.

Artur.

* Športna disciplina *adventure racing* (op. prev.).

Leži pod pisalno mizo in drema, si poravnava sprednjo levo tačko v svojo dovršeno, udobno arturjevsko lego. Če zatisnem oči, zdaj ali kadar koli, ga zagledam pred sabo v tem njegovem najljubšem položaju. Podolgovato telo se mu lahko dviga in spušča, veliko, levjo glavo pričakujoče obrača proti meni, drugo od sprednjih tac pa ima spodvito, kakor da bi imel z njo pozneje druge namene. Vem, kaj počne, tudi če se ne ozrem pod mizo. Po njegovem sopenju in zadovoljnem vzdihljaju prepoznam, da si udobno postilja, zato da bo počakal do takrat, ko bom opravil svoje delo.

Helena in otroka spijo spodaj. Napočil je redok trenutek tišine v hiši, v kateri po navadi vladata živžav in hrup. Dveletna Philippa je ljubka in čudovita, in zanjo bi naredil vse na tem svetu, vendar s svojo nepotešljivo žejo po dogodivščinah in novih igračah neredko prebudi svojega mlajšega bratca.

Thor ima komaj tri mesece, zato od njega ne moreš pričakovati, da bo znal ločevati med časom za igro in časom za spanje. Večinoma je zelo priden – lačen, zaspan, lačen, zaspan, to pa je v glavnem vse –, ampak tudi on je včasih precej glasen. Če sta v hiši dve osebeci, mlajši od treh let, najbrž ne gre povsem brez trušča in nereda.

Toda sredi te kolobocije je navzoč naš umirjeni član, in ko pokukam pod mizo, da bi videl, kako se ima, se Artur ozre navzgor vame z zaupljivim pogledom, ki se ga nikdar ne naveličam. Počehljam ga po glavi tik za uhljem. Njegova dlaka je večidel razkošno zlata, njegova uhlja – po zaslugi edinstvene mešanice pasjih genov, ki jih nosi v sebi – pa sta v nežnem odtenku oranžne. Obožujem te njegove uhlje, sploh ko mu plahutajo po zraku, kadar se urno podi čez hribe.

Medtem ko se lotevam zadnjih priprav na letošnje prvenstvo, si ne morem kaj, da se ne bi tu in tam še vedno kanček začudeno zastrmel v Arturja. Lani ob tem času nisem niti vedel, da obstaja. Kaj šele, da bo postal tako nepogrešljiv zame, nepogrešljiv za našo družino. Pomislil sem, kako ne navadno je pravzaprav, da sva kljub vsem oviram, ki so se nama postavile na pot, danes skupaj tu ...

Örnsköldsvik, 1995

»Ne, Mikael, ti ne. Izpadel si. Nisi dovolj dober.«

Nehal sem si zavezovati hokejske drsalke in uprl zgrožen pogled v svojega trenerja.

»Lahko ostaneš, če želiš,« je nadaljeval. »Ampak ne bom ti dovolil igrati. Predlagam, da pospraviš svoje stvari in se posloviš.«

Obrnil se je stran, se napotil iz garderobe in stopil ven na led, da bi se pomenil z drugimi člani ekipe. Odpeljal je tri iz naše ekipe na drsalno ploskev in jim začel razlagati novo vajo. V tej svoji naglici se po vsem videzu sploh ni zavedal, kako strašno me je pravkar potolkel.

Počutil sem se, kot da se mi je utekočinilo drobovje. Nisem. Del. Ekipe. Imel sem sedemnajst let in skoraj vse, kar sem si želel, vse, za kar sem se zadnjih pet let trudil in vadil, je bilo posvečeno vključitvi v hokejsko ekipo. Zamudil nisem niti enega treninga, ravnal sem do pike tako, kot so mi naročili. Vse sem dal od sebe, vadil tudi zunaj sezone, ob dneh, namenjenih počitku, pa še dodatno. Prav vse svoje sile, najboljše, kar sem premogel, sem vložil v hokej.

Zdelo se mi je, da besede, »nisi dovolj dober«, odmevajo po vsej drsalni hali. Sklonil sem se in začel tlačiti opremo nazaj v svojo torbo, da bi pred drugimi prikrl, kar mi je pisalo na obrazu. Ko sem pospravil do konca, sem se ozrl proti svojim soigralcem. Takrat tega sicer nisem mogel vedeti, toda moralo je preteči več kot dvajset let, preden sem spet stopil v tisto oblačilnico.

Ko so moji tovariši nato začeli s treningom, ni bilo videti, da bi se zanje kar koli spremenilo. Nihče ni opazil, da je v Mikaelu Lindnordu nekaj pravkar umrlo.

Za vsakogar, ki je rojen in je odraščal v Örnköldsviku, na severu Švedske, je hokej na ledu tako rekoč alfa in omega vsega, kar lahko počne. Pravzaprav predstavlja alfo in omego ne glede na to, kje na Švedskem se rodiš. Naša dežela je v tem pogledu nekaj posebnega: lahko si povprečen v čemer koli, pa je vse v najlepšem redu, povprečnost je v redu. Le v enem ni šale, v enem se moraš brez pridržka odlikovati – v hokeju. To je šport, ki ga ljudje cenijo bolj kot vse drugo – celo bolj kot nogomet, orientacijski tek in smučanje.

Že kot fantiček sem bil s srcem in z dušo pri športu. Športni dar mi ni prirojen, vendar imam od nekdaj rad različne športne panoge in sem izredno tekmovalne narave. Pred leti, ko sem jih dopolnil komaj deset, sem v šoli treniral odbojko. Samo za vadbo je šlo, rezultat sam na sebi ni bil tako pomemben, vendar sem nekoč, ko je trener presodil, da je met neveljaven, ker je žoga zadela strop, tudi sam skočil iz kože. Prepričan sem bil, da je žoga še vedno v igri, in nisem upošteval njegovega opomina. Najbrž sem pri tisti starosti učiteljem paral živce, a kaj, ko sem nujno hotel zmagati. Celu na treningu.

Verjetno so trenerji opazili mojo zagrizenost in trud, vendar so v končnem seštevku ocenili, da nisem dovolj nadarjen.

Spomnjam se, da sem se ob koncu tistega dneva vračal domov in ugibal, kako naj povem svojim staršem, da nisem več v ekipi. Vedeli so, koliko mi to pomeni, in moja mama je zadnjih dvanajst let v glavnem prav res porabila za to, da me je vozila na neštete hokejske treninge in druge športne dogodke. Ne bi se čudil, če se je tista leta, ko je v avtu čakala name, da bo trening, kateri koli že, pri kraju, pošteno dolgočasila, vendar ni tega nikdar omenila. Nekoč so vse druge matere že odšle, ona pa je še vedno čakala name. Med orientacijsko tekmo sem se namreč izgubil in močno zaostal za vsemi drugimi. In vendar me to ni zadržalo, da si ne bi dal na vseh nadzornih točkah vestno pritisniti žiga na kartonček. Naročili so mi, naj vztrajam do cilja, kar sem tudi storil. Ko se oziram v preteklost, ugotavljam, da preprosto nisem tiste vrste človek, ki bi odnehal.

Moj oče je bil zaposlen v vojski in je delal za Združene narode, vendar nisem najbolj natančno vedel, kaj je zajemala njegova služba, pa tudi sam doma ni skoraj nič povedal o svojem delu. Toda vedel sem, da je pomembno in terja veliko časa.

Med drugim mu je omogočala, da gre za leto dni delat nekam v tujino. Sicer mu ne bi bilo treba, vendar se je sam tako odločil. In tako smo se – moji starši, jaz pri dvanajstih letih in moja sestra pri sedmih – poslovili od svojega

življenja na Švedskem in se preselili na drugi konec sveta. Prvih šest mesecev naj bi preživel v Damasku, naslednjih šest pa v Kairu.

Danes sem zadovoljen, da sem tisto leto prebil na tujem, in vrh tega še v tako strahovito drugačnih krajih. Kot pri mnogih drugih manj prijetnih izkušnjah, pred katere te postavi življenje, tudi pri tej, ko se nanjo ozrem z zdajšnjega zornega kota, ugotavljam, da me je v bistvu naučila marsičesa, zaradi česar nekoliko bolje razumem svet.

Toda takrat nisem tako čutil. Ko je šlo za učno snov, sem se tisto leto v šoli naučil bore malo. V Damasku sem moral obiskovati pakistansko šolo in tamkajšnji učitelji so bili suroveži. Pouk je potekal v angleščini, ki mi je takrat še šepala. Najšibkejši sem bil pri matematiki (v resnici sem bil dokaj povprečen pri večini naravoslovnih predmetov in vsem, kar je vključevalo številke), zato si lahko predstavljate, kako naporne so bile za povprečnega švedskega šolarja učne ure matematike v angleščini. Včasih so nam naložili, naj se kakšne tabele naučimo čez noč, in kadar je naslednjega dne nisem znal, sem bil tepen. Mama mi je sicer pomagala pri domačih nalogah, a sem pri pouku kljub temu vedno znova odgovoril narobe, in skoraj vsakič so mi zaradi moje zabitosti navili ušesa. Močno navili – grobo prijeli in pocukali stran od glave. Čudim se, da moji uhlji niso ostali gromozansko razvlečeni ali pa štrleči v napačno smer!

To so bili zame zelo težki časi. Ne le, da so me topli, poleg tega se mi je tudi močno tožilo po Švedski. Res sem še pa še pogrešal domači kraj in vse svoje prijatelje. A moj oče je nazadnje le odšel v šolo in ravnateljicama – dvema dokaj nemogočima ženskama – pojasnil, da takšnole pretepanje švedskega državljana, čeprav fantička, ni dopustno.

Po tistem me niso več telesno kaznovali, vendar sem bil ob koncu vsakega šolskega dneva strašansko utrujen, doma pa so me čakale domače naloge, ki sem jih delal pozno v noč. Vse skupaj je bila ena sama kazen, kar šola nikakor ne sme biti. Ta spomin me preganja še danes, čeprav je od takrat minilo že trideset let.

Kljub temu me je tistih šest mesecev in naslednjih šest v Kairu naučilo marsičesa o tem, kako lahko ljudje, zbrani z več vetrov, shajajo med sabo oziroma, kako bi *morali* shajati. Dovolj poučno je bilo že zgolj opazovati, kako se morajo ljudje iz različnih kultur hočeš nočeš privaditi skupnemu bivanju. In ker je bil pouk v tujem jeziku zame tako naporen, verjamem, da bom vedno sočustvoval s prišleki, ki se priselijo od drugod, mi pa od njih pričakujemo, da bodo hipoma znali v tujem jeziku v vseh pogledih sami poskrbeti zase.

Kmalu zatem, ko smo se vrnila na Švedsko, smo se preselili v Örnköldsvik, mesto, v katerem živimo še danes. To je prelep predel sveta, kjer se lahko ukvarjaš s smučanjem, pohodništvom, kolesarjenjem, plavanjem ali kakšnim drugim športom – in vse ti je na dosegu le nekaj minut od doma.

Mesto leži v osrčju čudovitega arhipelaga in področja, znanega kot Visoka obala – Höga Kusten. Dežela, v kateri se izmenjujejo strme gore, otočki in gozdovi, je nepopisno lepa – pogled se napase na njej v vseh letnih časih, poti, ki jo prečkajo, pa so med najiminitnejšimi na vsem svetu.

Kadar v letih svojega odraščanja nisem igral hokeja, sem kolesaril ali smučal – kot otroci smo preživljali čudovite smučarske počitnice – ali pa drsal. Rad drsam, čeprav me je pri drsanju dolga leta pestila neka težava. Imel sem par drsalk, ki se mi niso dobro prilegale. Vsakič ko sem si jih nataknil, so me odrgnile. Kogar sem pogledal v svoji bližini, nihče po vsem sodeč ni imel težav s svojimi drsalkami. Šele po več letih, ko sem si preskrbel takšne, ki so mi bile kot ulite, sem spoznal, koliko bolje mi je šlo z njimi – in prav res sem zdaj, pri devetintridesetih, boljši drsalec kot takrat, ko sem bil mlajši in sem treniral po pet ali šest ur na teden. Poleti sem igral tudi nogomet – toda samo za zabavo; zavedal sem se namreč, da mi za ta šport primanjkuje nadarjenosti za večji uspeh.

Nato pa sem poleti, tistega poletja, ko se mi ni uspelo uvrstiti v hokejsko ekipo, odkril nekaj drugega, kar je precej omililo moje hudo razočaranje. Dekle po imenu Helena.

Bilo je poleti 1993, šolski izpiti so bili za mano in prijatelji smo imeli na voljo ves ljubi čas, da smo lahko ostajali zunaj, ponočevali ter si tu in tam na skrivaj privoščili kakšno pijačo, kadar so starši gledali drugam. V srednji šoli sem od svojega petnajstega leta hodil z nekim dekletom, tako da sva bila takrat že skoraj tri leta par. Kot večina mojih prijateljev sem se imel za dokaj odraslega, če pa si zdaj priključem v spomin sebe kot fanta na prehodu iz sedemnajstega v osemnajsto, verjetno le nisem bil tako zelo prekaljen. Da si imel dekle in si se veliko ukvarjal s športom, te še ni nujno naredilo zrelega.

Gruča prijateljev nas je sklenila začetek počitnic proslaviti tako, da bi jo mahnilo na ples v mestno središče. Vedeli smo, da bodo prišli tudi dijaki iz najmanj dveh drugih

šol, zato smo bili prepričani – tisti med nami, ki niso bili v paru, pa še posebno –, da bomo tam spoznali nove fante in dekleta. In to nam sploh ni bilo odveč.

Bilo je hrupno in temačno kot po navadi v lokalih te vrste, vendar je moja pozornost takoj pritegnil lesket svetlih las na drugem koncu sobe. Ko sem se nekoliko približal, sem zagledal neznansko ljubko dekle. Zdela se je bistra in zabavna, da se ti kar zvrtili. Izmenjala sva nekaj besed – kolikor se je v tistem trušču dalo –, nato pa si voščila lahko noč. Uspelo mi je izvedeti, da je mlajša od mene, šestnajstletna, in da ima rada šport, zlasti jahanje. In tudi, da ne hodi z nikomer. Jaz pa sem, zato sem jo moral pustiti pri miru.

Toda v srcu sem nekako prepoznal, da je prava zame, in bilo mi je jasno, da moram najprej prekiniti s svojim dekletom, preden kar koli ukrenem. Ko je bila ta težka naloga za mano, me je pričakala naslednja: kako se približati Heleni. Ko sem jo prvič povabil na zmenek, je odvrnila, da ne utegne, ker se ravno odpravlja na enotedenski jahalni tabor.

Ampak nisem se dal odvrniti. Videl sem, koliko ji pomeni jahanje, in da ne gre samo za izgovor. Prav tako sem opazil, da je malce nesproščena, zaradi česar sem bil toliko bolj prepričan, da jo mika ponovno srečanje z mano. Postopoma sva se spoznala поблиže in se začela čedalje pogosteje vidovati. V času, kolikor nama ga je preostajalo med njenim jahanjem in mojim hokejem, se razume.

Pozneje mi je povedala, da je takoj prepoznala, da sem »čisto poseben fant«. Sam o tem težko presodim, vem pa, kako čudovito je, da ima tudi po vseh teh letih o meni še vedno enako mnenje.

Če je srečanje z ljubeznijo svojega življenja izkušnja, ob kateri dozoriš, enako velja za služenje vojaškega roka. Ko sem jih dopolnil osemnajst, je bila vojaška služba obvezna, od leta 2010 pa je tako, da si deležen vojaškega urjenja, samo če nameravaš postati poklicni vojak. Sam vsekakor menim, da obstaja dober razlog, da bi bila vojaška služba še vedno splošna obveznost. Nauči te discipline in strukture ter pripomore, da spoznaš to in ono o samem sebi. Zame je pomenila uvod v preostali del mojega življenja.

Izbral sem si petnajst mesecev vojaškega urjenja z najvišjo obremenitvijo, čeprav sem se po tistem, kar se je zgodilo s hokejsko ekipo, počutil obupno negotovega – celo prestrašenega –, ali bom temu sploh kos. Toda bil sem trdno odločen, da bom storil vse, kar je potrebno, da mi uspe.

V otroških letih so mi neprestano dopovedovali, da sem slaboten. Vem, da oče ni kaj dosti pričakoval od mene; spominjam se, kakor da bi bilo včeraj, kako mi je rekel, da bo vojska zame najbrž prevelik zalogaj. Morda zato, ker je takrat, ko je sam služil vojaški rok, videl, koliko meni podobnih fantov so zahtevne, naporne naloge, ki ti jih naprtijo, povsem strle. Mogoče je bilo njegovo stališče, da sem »šibak«, v nekem pogledu povezano z mojim odporom do odkritega prepira – to res sovražim; precej slabo se počutim še dolgo po tistem, ko sem se z nekom sprl. Ampak da bi bil tudi res reva? Pravzaprav se mi je zdelo, da moram nekaj dokazati ne le sebi, temveč tudi njemu in vsem drugim.

Po prvih preizkusih telesne pripravljenosti in vzdržljivosti se mi je začelo dozdevati, da imam mogoče prav jaz, ne pa moj oče. Spadal sem tja.

V enem prvih preizkusov se nas je petinpetdeset odpravilo na izredno naporen pohod čez gorovje v bližini Kirune, največjega med mesti na skrajnem severu Švedske, nedaleč od finske meje, na katerem smo, obteženi s petdesetkilogramskimi nahrbtniki, morali zase skrbeti sami od prve do zadnje etape. Ko je marš postajal čedalje zahtevnejši, je vse več udeležencev odstopilo. Pričakovati je bilo, da nas do konca pohoda ne bo vztrajalo prav veliko, in od petinpetdesetih – o katerih so presodili, da so v izvrstni telesni kondiciji – nas je samo dvaindvajset postalo komandosov Zelene baretke.

Zelo sem bil vesel, saj sem dokazal, da premorem žilavost, kakršna je potrebna, da se pretolčeš skozi težave. Čutil sem, da sem podkuril častnikom, ki so me v preteklosti nadirali in zmerjali.

Ko sem prišel na vrsto, da se sam postavim na čelo drugim fantom, sem pomislil, da bi jim moral zabeliti z istim, kar sem prestal sam. Nekega dne, ki mi bo za vedno ostal v spominu, sem se postavil prednje in jim oddrdral svoj veličastni govor. Menda sem takrat verjel, da se jim bom zdel močatejši in bolj občudovanja vreden, glasneje ko se bom drl in bolj ko jih bom ustražoval. Najbrž sem bil prepričan, da bodo težje prepoznali moje lastne dvome vase, čim bolj se bom petelinil.

Ni se dobro obneslo. Zaripnil sem v obraz, več besed se mi je izmuznilo, glas pa se mi je sredi dretja skrhal. Toda kljub tej moji govorniški polomiji sem še vedno čutil, da premorem tisto ključno sestavino, ki je potrebna za uspešnost v vojaškem poklicu.

Temu so sledili meseci še zahtevnejših vaj – menim, da so nas urili za bojevnike, ki znajo preživeti in tudi ubijati, preden bi drugi ubili njih. Večino vaj smo opravljali v bližini ruske meje, kakor da bi bili na obrambni misiji. Vsak dan je bil drugačen – včasih so nas lovili psi, včasih druge skupine vojakov. Pogosto nam je zmanjkalo hrane in smo se morali med obstreljevanjem pretihotapiti do namišljenih sovražnikovih linij. In naš »sovražnik« je, podobno kot v filmih iz tistega obdobja, vedno prihajal z vzhoda.

Ko so tako minevali tedni, sem ugotovil, da sem imel prav – bil sem močan. Ne le telesno močan, temveč močan tudi v glavi. Imel sem močno voljo. Morali smo nesti dva tovariša, med tekom, in kljub temu zmagovati. Uspevalo mi je vztrajati, ko so vsi okrog mene že vrgli puško v koruzo; spoznal sem, da imam velikanske zaloge vztrajnosti in vrh tega zmožnost, da vzdržim brez spanca, po vsem sodeč dlje in bolje od vseh drugih.

Poleg tega sem odkril še nekaj in to spoznanje je zatem spremenilo moje življenje. Sprevidel sem, da imam nekaj, čemur Švedi pravimo »jurišni navdih«: zmožnost, da povedem fante za sabo. Ne le, da jim ukažem, kaj naj naredijo, temveč da jim pokažem, kako. Naučil sem se jih voditi z lastnim zgledom. Nisem kričal ali zmerjal, pač pa bil preprosto spodbuden. Vodenje mi je prirojeno.

Med neko vajo smo bili vsi zunaj na terenu, ko je začelo hudo zmrzovati. Mraz, od kakršnega ohromiš, šklepetaš z zobmi, dobiš ozeblino. Videli smo svojo sapo, videli, kako nam med utripanjem z vekami zmrzujejo trepalnice.

Nekaterim se je položaj zdel skoraj nevzdržen, sam pa ne le, da nisem imel težav z mrazom in izčrpanostjo, temveč sem tudi ugotovil, da jim lahko pokažem, da bo v redu in

da lahko vzdržimo. Če bomo pomagali drug drugemu in vztrajali, bomo s skupnimi močmi zmogli. Enega ali dva kolega smo morali nesti, nekoga drugega s šalo prepričati, da se je nekako pripehal še čez zadnjo goro, čeprav je prejšje malodane omagal. Tako ali drugače sem dosegel, da smo končali vajo ter ostali dobre volje in na srečo živi.

Nato pa so nam po neki posebno zahtevni preizkušnji v gorah – kjer nas je tridesetčlanska skupina deset dni brez predaha prečkala zahteven teren pri temperaturah okoli ničle – ob vrnitvi v bazo sporočili, da nas že naslednje dopoldne čaka preizkus, v katerem se bomo pomerili proti preostalemu polku. Vsi smo bili razboleli, bolni in izčrpani. Nismo mogli verjeti, da se od nas pričakuje, naj bi ob zori naslednjega jutra izvajali vrhunsko zahtevne naloge. Od tridesetih jih je šestindvajset našlo razlog ali pa dobilo zdravniško potrdilo, da so se preizkusu izognili.

Čeprav sem potihoma mislil, da nas samo preverjajo, ali se bomo sploh prikazali, sem ob zori vstal in se prijavil. Šlo je zares. Tekmovanje je bilo resno in nisi si mogel premisliti. In tako smo se ga pač udeležili, sprintali kot norci in prišli na cilj tik za zmagovalci – ter se v skupnem izidu uvrstili na najvišje mesto.

Prečkali smo ciljno črto in se sesedli, popolnoma izčrpani, zasopli, vendar tudi nekoliko vzneseni nad tem, kar smo dosegli. Pristopil je naš poveljnik. »Okej, fantje. Dobro opravljeno. Odslej ste novi Prvi vod častnikov kopenske vojske.«

Ko sem mu salutiral, po obrazu pa mi je lil pot, me je spreletelo od ponosa in zadovoljstva, ki ju lahko podoživim še danes. Bilo je prvič, da so me proglasili za najboljšega. In v takšnem trenutku je treba uživati.

Pozneje je sledilo še vse mogoče – kjer sem nekoč zardeval in mi je bilo mučno govoriti pred večjimi skupinami ljudi, sem se zdaj počutil samozavestnega, ko je bilo treba spregovoriti javno; kjer sem se nekoč umaknil na zadnji sedež, sem zdaj prevzel vodstvo in pokazal pot. V glavnem pa sem spoznal, da zmorem doseči svoj cilj, da sem človek, ki je sposoben voditi, prepoznati, kaj je najpomembnejše, si zaupati – in biti dovolj zrel, da se vsega tega zavedam.

In tako sem zlagoma odrastel.